

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра фінансів, банківської справи та страхування

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЮ БЕЗПЕКОЮ
(обов'язкова навчальна дисципліна)

Розробник: *Дорошенко Ольга*, доцент кафедри фінансів банківської справи та страхування, к.е.н., доцент

Полтава 2022 р.

Опис навчальної дисципліни та інформація про розробника

Назва навчальної дисципліни	Управління фінансово-економічною безпекою
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти	обов'язкова
Назва структурного підрозділу	Кафедра фінансів, банківської справи та страхування
Контактні дані розробників, які залучені до викладання	<i>Викладач:</i> Дорошенко Ольга, к.е.н., доцент Контакти: 12 каб. (деканат факультету обліку та фінансів, 2-й поверх) e-mail: olga.doroshenko@pdaa.edu.ua тел. +380952297863, сторінка викладача: https://www.pdau.edu.ua/people/doroshenko-olga-oleksandrivna
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський) рівень
Спеціальність	072 Фінанси, банківська справа та страхування
Попередні умови для вивчення навчальної дисципліни	Методологія та організація наукових досліджень, Банківський менеджмент, Методи і прийоми діагностики діяльності підприємств агробізнесу, Страховий менеджмент, Фінансовий менеджмент, Управління інвестиційно-інноваційним розвитком аграрного виробництва

Заплановані результати навчання:

Мета вивчення навчальної дисципліни: формування у здобувачів вищої освіти теоретико-прикладних знань про організацію створення та функціонування ефективного механізму фінансово-економічної безпеки суб'єктів економічних відносин на всіх рівнях з метою забезпечення стабільного розвитку національної економічної системи, створення належних умов для ефективного функціонування суб'єктів економічних відносин на всіх рівнях та формування позитивних соціально-економічних умов для населення.

Основні завдання навчальної дисципліни: визначення пріоритетних фінансових інтересів, які потребують захисту у процесі ведення грошово-кредитної, валютної, бюджетної та боргової політики держави, фінансово-господарської діяльності суб'єктів господарювання, банківських структур, фінансово-кредитних структур, домогосподарств; ідентифікація і прогнозування зовнішніх та внутрішніх загроз фінансовій безпеці на всіх рівнях, виявлення та попередження кризових явищ; забезпечення ефективної нейтралізації загроз фінансово-економічним інтересам держави, підприємств, банківських та небанківських фінансово-кредитних структур, домогосподарств, розробка

необхідних заходів та оцінка їхньої ефективності.

Компетентності:

Інтегральна

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у професійній діяльності або у процесі навчання у сфері фінансів, банківської справи та страхування, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні:

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;

ЗК04. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми;

ЗК05. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

Спеціальні (фахові) (СК):

СК02. Здатність використовувати теоретичний та методичний інструментарій для діагностики і моделювання фінансової діяльності суб'єктів господарювання;

СК03. Здатність застосовувати управлінські навички у сфері фінансів, банківської справи та страхування;

СК 10. Здатність володіти теоретичними та методичними прийомами для вирішення проблем забезпечення інвестиційно-інноваційного розвитку аграрного виробництва та його фінансово-кредитної інфраструктури.

Програмні результати навчання:

ПР10. Здійснювати діагностику і моделювання фінансової діяльності суб'єктів господарювання;

ПР12. Обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи та страхування та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів;

ПР14. Впроваджувати організаційно-управлінські заходи щодо поліпшення фінансово-економічної безпеки та інвестиційної привабливості суб'єктів господарювання.

Програма навчальної дисципліни:

Тема 1. Фінансово-економічна безпека: концепція, стратегії, складові.

Тема 2. Управління бюджетною та борговою безпекою.

Тема 3. Управління грошово-кредитною безпекою.

Тема 4. Управління валютною безпекою.

Тема 5. Управління банківською безпекою.

Тема 6. Управління безпекою небанківського фінансового сектору.

Тема 7. Управління фінансовою безпекою підприємств.

Тема 8. Управління фінансово-економічною безпекою домогосподарств.

Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин							
	денна форма навчання				заочна форма навчання			
	072ФБСС_м.д._2022				072ФБСС_м.з._2022			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
л		п	с. р.	л		п	с. р.	
Тема 1. Фінансово-економічна безпека: концепція, стратегії, складові	15	4	-	11	15	4	-	11
Тема 2. Управління бюджетною та борговою безпекою	20	4	4	12	20	2	4	14
Тема 3. Управління грошово-кредитною безпекою	16	2	4	10	16	2	2	12
Тема 4. Управління валютною безпекою	16	2	4	10	16	2	2	12
Тема 5. Управління банківською безпекою	18	4	4	10	18	2	2	14
Тема 6. Управління безпекою небанківського фінансового сектору	16	2	2	12	16	2	2	12
Тема 7. Управління фінансовою безпекою підприємств	18	2	4	12	18	2	2	14
Тема 8. Управління фінансово-економічною безпекою домогосподарств	16	2	2	12	16	2	2	12
у т. ч. індивідуальні завдання (контрольна робота)	-	-	-	-	50	-	-	50
Усього годин	135	22	24	89	135	18	16	101

Оцінювання результатів навчання

Форми контролю результатів навчання (072ФБСС_м.д._2022)*

Програмні результати навчання	Форми контролю					Разом
	опитування	виконання вправ на практичних заняттях	виконання завдань самостійної роботи	контрольна робота	екзамен	
ПР10. Здійснювати діагностику і моделювання фінансової діяльності суб'єктів господарювання	2	5	4	6	8	25
ПР12. Обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи та страхування та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів	12	16	8	6	8	50
ПР14. Впроваджувати організаційно-управлінські заходи щодо поліпшення фінансово-економічної безпеки та інвестиційної привабливості суб'єктів господарювання.	7	7	4	3	4	25
Разом	21	28	16	15	20	100

Форми контролю результатів навчання (072ФБСС м.з. 2022)*

Програмні результати навчання	Форми контролю					Разом
	опитування	виконання вправ на практичних заняттях	виконання завдань самостійної роботи	контрольна робота	екзамен	
ПР10. Здійснювати діагностику і моделювання фінансової діяльності суб'єктів господарювання	3	7	2	5	8	25
ПР12. Обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи та страхування та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів	11	7	4	20	8	50
ПР14. Впроваджувати організаційно-управлінські заходи щодо поліпшення фінансово-економічної безпеки та інвестиційної привабливості суб'єктів господарювання.	7	7	2	5	4	25
Разом	21	21	8	30	20	100

*- для максимальної кількості балів

**Схема нарахування балів з навчальної дисципліни
Денна форма навчання 072ФБСС м.д. 2022**

Назва теми	Види навчальної роботи здобувачів вищої освіти					Разом
	опитування	виконання вправ на практичних заняттях	виконання завдань самостійної роботи (виконання прак.завд) ¹	контрольна робота ²	екзамен	
Тема 1. Фінансово-економічна безпека: концепція, стратегії, складові	-	-	2			2
Тема 2. Управління бюджетною та борговою безпекою	3	4	2			9
Тема 3. Управління грошово-кредитною безпекою	3	4	2			9
Тема 4. Управління валютною безпекою	3	4	2			9
Тема 5. Управління банківською безпекою	3	4	2			9
Тема 6. Управління безпекою небанківського фінансового сектору	3	4	2			9
Тема 7. Управління фінансовою безпекою підприємств	3	4	2			9
Тема 8. Управління фінансово-економічною безпекою домогосподарств	3	4	2			9
Контрольна робота	-	-	-	15		15
Екзамен	-	-	-	-	20	20
Всього	21	28	16	15	20	100

¹ протягом семестру здобувачі вищої освіти виконують завдання самостійної роботи по темах 1-8 навчальної дисципліни (за кожену тему отримуючи максимум 2 бали, при цьому бали виставляються сумарно окремою позицією наприкінці семестру;

² протягом семестру передбачено написання однієї контрольної роботи (максимум 15 балів кожна), при цьому бали виставляються окремою позицією наприкінці семестру.

Заочна форма навчання 072ФБСС м.з. 2022

Назва теми	Види навчальної роботи здобувачів вищої освіти					Разом
	опитування	виконання вправ на практичних заняттях	виконання завдань самостійної роботи (виконання практ.завд) ¹	виконання індивідуального завдання (контрольна робота) ²	екзамен	
Тема 1. Фінансово-економічна безпека: концепція, стратегії, складові	-	-				-
Тема 2. Управління бюджетною та борговою безпекою	3	3				6
Тема 3. Управління грошово-кредитною безпекою	3	3				6
Тема 4. Управління валютною безпекою	3	3				6
Тема 5. Управління банківською безпекою	3	3				6
Тема 6. Управління безпекою небанківського фінансового сектору	3	3				6
Тема 7. Управління фінансовою безпекою підприємств	3	3				6
Тема 8. Управління фінансово-економічною безпекою домогосподарств	3	3				6
Виконання завдань самостійної роботи (практичних завдань) (теми 1-8)	-	-	8			8
Виконання індивідуального завдання контрольна робота	-	-	-	30		30
Екзамен	-	-	-	-	20	20
Всього	21	21	8	30	20	100

¹ протягом семестру здобувачі вищої освіти виконують завдання самостійної роботи по темах 1-8 навчальної дисципліни (за кожену тему отримуючи максимум 1 бал, при цьому бали виставляються сумарно окремою позицією наприкінці семестру;

² протягом семестру (у міжсесійний період) передбачено виконання індивідуального завдання (контрольної роботи, яка містить 2 теоретичні питання та 1 задачу) (максимум 30 балів), при цьому бали виставляються окремою позицією наприкінці семестру.

Шкала оцінювання ЄКТС та 4-бальна шкала

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за 4-бальною шкалою
90 – 100	A	відмінно
82 – 89	B	добре
74 – 81	C	
64 – 73	D	задовільно
60 – 63	E	
35 – 59	FX	незадовільно
1 – 34	F	

**Шкала та критерії оцінювання результатів навчання при проведенні
поточного контролю успішності здобувачів вищої освіти
072ФБСС м.д. 2022**

Вид завдання	Бали	Критерії оцінювання
Опитування	0	здобувач вищої освіти отримує за усну відповідь у випадку неготовності здобувача вищої освіти відповідати на поставлене питання, що засвідчує факт незасвоєння теоретичного матеріалу стосовно управління фінансово-економічною безпекою.
	1-2	здобувач вищої освіти отримує за усну відповідь у випадку надання неповної відповіді, що свідчить про здатність застосовувати базові знання в управлінні фінансово-економічною безпекою, здійснювати діагностику фінансової діяльності суб'єктів господарювання, аналізувати управлінські рішення у сфері фінансів, банківської справи та страхування та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів; оцінювати організаційно-управлінські заходи щодо поліпшення фінансово-економічної безпеки та інвестиційної привабливості суб'єктів господарювання.
	3	здобувач вищої освіти отримує за усну відповідь у випадку надання повної чіткої відповіді, що свідчить про вміння застосовувати управлінські навички в управлінні фінансово-економічною безпекою, здійснювати діагностику і моделювання фінансової діяльності суб'єктів господарювання, обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи та страхування та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів; впроваджувати організаційно-управлінські заходи щодо поліпшення фінансово-економічної безпеки та інвестиційної привабливості суб'єктів господарювання.
Виконання вправ на практичних заняттях	0	здобувач вищої освіти отримує у випадку відсутності належно оформлених розв'язаних задач, що свідчить про відсутність знань у сфері управління фінансово-економічною безпекою.
	1-3	здобувач вищої освіти отримує за виконані на практичних заняттях вправи у випадку часткового розв'язання задачі з методологічними помилками, що свідчить про базові знання в системі управління фінансово-економічною безпекою, здійснювати діагностику фінансової діяльності суб'єктів господарювання, аналізувати управлінські рішення у сфері фінансів, банківської справи та страхування та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів; оцінювати організаційно-управлінські заходи щодо поліпшення фінансово-економічної безпеки та інвестиційної привабливості суб'єктів господарювання.
	4	здобувач вищої освіти отримує за виконані на практичних заняттях вправи у випадку вірного розв'язання задачі без помилок та належного її оформлення, що свідчить про вміння застосовувати управлінські навички в управлінні фінансово-економічною безпекою, здійснювати діагностику і моделювання фінансової діяльності суб'єктів господарювання, обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи та страхування та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів; впроваджувати організаційно-управлінські заходи щодо поліпшення фінансово-економічної безпеки та інвестиційної привабливості суб'єктів господарювання.

Виконання завдань самостійної роботи (виконання практичних завдань) (за кожну тему)	0	здобувач вищої освіти отримує за невиконані завдання самостійної роботи (у випадку їх відсутності), що свідчить про відсутність знань у сфері управління фінансово-економічною безпекою.
	1	здобувач вищої освіти отримує за виконані завдання самостійної роботи за кожну тему у випадку часткового розв'язання задачі з методологічними помилками, що свідчить про базові знання в системі управління фінансово-економічною безпекою, здійснювати діагностику фінансової діяльності суб'єктів господарювання, аналізувати управлінські рішення у сфері фінансів, банківської справи та страхування та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів; оцінювати організаційно-управлінські заходи щодо поліпшення фінансово-економічної безпеки та інвестиційної привабливості суб'єктів господарювання.
	2	здобувач вищої освіти отримує за виконані завдання самостійної роботи за кожну тему у випадку правильного виконання завдання та належного його оформлення, що свідчить про вміння застосовувати управлінські навички в управлінні фінансово-економічною безпекою, здійснювати діагностику і моделювання фінансової діяльності суб'єктів господарювання, обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи та страхування та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів; впроваджувати організаційно-управлінські заходи щодо поліпшення фінансово-економічної безпеки та інвестиційної привабливості суб'єктів господарювання.
Контрольна робота (теоретичне питання)	0	здобувач вищої освіти отримує у випадку відсутності відповіді на теоретичне питання, що свідчить про відсутність знань у сфері управління фінансово-економічною безпекою.
	1-2	здобувач вищої освіти отримує за фрагментарну відповідь на теоретичне питання, що свідчить про наявність фрагментарних навичок в управлінні фінансово-економічною безпекою.
	3	здобувач вищої освіти отримує за неповну відповідь на теоретичне питання, що свідчить про вміння застосовувати управлінські навички в управлінні фінансово-економічною безпекою, здійснювати діагностику фінансової діяльності суб'єктів господарювання, аналізувати управлінські рішення у сфері фінансів, банківської справи та страхування та організаційно-управлінські заходи щодо поліпшення фінансово-економічної безпеки.
	4	здобувач вищої освіти отримує за відповідь на теоретичне питання з незначними зауваженнями, що свідчить про вміння застосовувати управлінські навички в управлінні фінансово-економічною безпекою, здійснювати діагностику фінансової діяльності суб'єктів господарювання, обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи та страхування; впроваджувати організаційно-управлінські заходи щодо поліпшення фінансово-економічної безпеки та інвестиційної привабливості суб'єктів господарювання.
	5	здобувач вищої освіти отримує за відповідь на теоретичне питання без помилок та належного її оформлення, що свідчить про вміння застосовувати управлінські навички в управлінні фінансово-економічною безпекою, здійснювати діагностику і моделювання фінансової діяльності суб'єктів господарювання, обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи та страхування та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів; впроваджувати організаційно-управлінські заходи щодо поліпшення

		фінансово-економічної безпеки та інвестиційної привабливості суб'єктів господарювання.
Контрольна робота (задача)	0	здобувач вищої освіти отримує у випадку відсутності належно оформлених розв'язаних задач, що свідчить про відсутність знань у сфері управління фінансово-економічною безпекою.
	1-3	здобувач вищої освіти отримує за кожну задачу у випадку часткового розв'язання задачі з методологічними помилками, що свідчить про наявність фрагментарних навичок в управлінні фінансово-економічною безпекою.
	4-6	здобувач вищої освіти отримує за кожну задачу у випадку розв'язання задачі з методологічними помилками, що свідчить про вміння застосовувати управлінські навички в управлінні фінансово-економічною безпекою, здійснювати діагностику фінансової діяльності суб'єктів господарювання, аналізувати управлінські рішення у сфері фінансів, банківської справи та страхування та організаційно-управлінські заходи щодо поліпшення фінансово-економічної безпеки.
	7-9	здобувач вищої освіти отримує за кожну задачу у випадку розв'язання задачі з арифметичними помилками, що свідчить про вміння застосовувати управлінські навички в управлінні фінансово-економічною безпекою, здійснювати діагностику фінансової діяльності суб'єктів господарювання, обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи та страхування; впроваджувати організаційно-управлінські заходи щодо поліпшення фінансово-економічної безпеки та інвестиційної привабливості суб'єктів господарювання.
	10	здобувач вищої освіти отримує за кожну задачу у випадку вірного розв'язання задачі без помилок та належного її оформлення, що свідчить про вміння застосовувати управлінські навички в управлінні фінансово-економічною безпекою, здійснювати діагностику і моделювання фінансової діяльності суб'єктів господарювання, обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи та страхування та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів; впроваджувати організаційно-управлінські заходи щодо поліпшення фінансово-економічної безпеки та інвестиційної привабливості суб'єктів господарювання.

**Шкала та критерії оцінювання результатів навчання при проведенні
поточного контролю успішності здобувачів вищої освіти
072ФБСС м.з. 2022**

Вид завдання	Бали	Критерії оцінювання
Опитування (теми 2- 8)	0	здобувач вищої освіти отримує за усну відповідь у випадку неготовності здобувача вищої освіти відповідати на поставлене питання, що засвідчує факт незасвоєння теоретичного матеріалу стосовно управління фінансово-економічною безпекою.
	1-2	здобувач вищої освіти отримує за усну відповідь у випадку надання неповної відповіді, що свідчить про здатність застосовувати базові знання в управлінні фінансово-економічною безпекою, здійснювати діагностику фінансової діяльності суб'єктів господарювання, аналізувати управлінські рішення у сфері фінансів, банківської справи та страхування та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів; оцінювати організаційно-управлінські заходи щодо

		поліпшення фінансово-економічної безпеки та інвестиційної привабливості суб'єктів господарювання.
	3	здобувач вищої освіти отримує за усну відповідь у випадку надання повної чіткої відповіді, що свідчить про вміння застосовувати управлінські навички в управлінні фінансово-економічною безпекою, здійснювати діагностику і моделювання фінансової діяльності суб'єктів господарювання, обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи та страхування та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів; впроваджувати організаційно-управлінські заходи щодо поліпшення фінансово-економічної безпеки та інвестиційної привабливості суб'єктів господарювання.
Виконання вправ на практичних заняттях (теми 2 - 8)	0	здобувач вищої освіти отримує у випадку відсутності належно оформлених розв'язаних задач, що свідчить про відсутність знань у сфері управління фінансово-економічною безпекою.
	1-2	здобувач вищої освіти отримує за виконані на практичних заняттях вправи у випадку часткового розв'язання задачі з методологічними помилками, що свідчить про базові знання в системі управління фінансово-економічною безпекою, здійснювати діагностику фінансової діяльності суб'єктів господарювання, аналізувати управлінські рішення у сфері фінансів, банківської справи та страхування та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів; оцінювати організаційно-управлінські заходи щодо поліпшення фінансово-економічної безпеки та інвестиційної привабливості суб'єктів господарювання.
	3	здобувач вищої освіти отримує за виконані на практичних заняттях вправи у випадку вірного розв'язання задачі без помилок та належного її оформлення, що свідчить про вміння застосовувати управлінські навички в управлінні фінансово-економічною безпекою, здійснювати діагностику і моделювання фінансової діяльності суб'єктів господарювання, обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи та страхування та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів; впроваджувати організаційно-управлінські заходи щодо поліпшення фінансово-економічної безпеки та інвестиційної привабливості суб'єктів господарювання.
Виконання завдань самостійної роботи (виконання практичних завдань) (за кожну тему)	0	здобувач вищої освіти отримує за невиконані завдання самостійної роботи (у випадку їх відсутності), що свідчить про відсутність знань у сфері управління фінансово-економічною безпекою.
	1	здобувач вищої освіти отримує за виконані завдання самостійної роботи за кожну тему у випадку правильного виконання завдання та належного його оформлення, що свідчить про вміння застосовувати управлінські навички в управлінні фінансово-економічною безпекою, здійснювати діагностику і моделювання фінансової діяльності суб'єктів господарювання, обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи та страхування та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів; впроваджувати організаційно-управлінські заходи щодо поліпшення фінансово-економічної безпеки та інвестиційної привабливості суб'єктів господарювання.
Контрольна робота (теоретичні питання)	0	здобувач вищої освіти отримує у випадку відсутності відповіді на теоретичне питання, що свідчить про відсутність знань у сфері управління фінансово-економічною безпекою.
	1-3	здобувач вищої освіти отримує за фрагментарну відповідь на теоретичне питання, що свідчить про наявність фрагментарних навичок в управлінні

		фінансово-економічною безпекою.
	4-6	здобувач вищої освіти отримує за неповну відповідь на теоретичне питання, що свідчить про вміння застосовувати управлінські навички в управлінні фінансово-економічною безпекою, здійснювати діагностику фінансової діяльності суб'єктів господарювання, аналізувати управлінські рішення у сфері фінансів, банківської справи та страхування та організаційно-управлінські заходи щодо поліпшення фінансово-економічної безпеки.
	7-9	здобувач вищої освіти отримує за відповідь на теоретичне питання з незначними зауваженнями, що свідчить про вміння застосовувати управлінські навички в управлінні фінансово-економічною безпекою, здійснювати діагностику фінансової діяльності суб'єктів господарювання, обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи та страхування; впроваджувати організаційно-управлінські заходи щодо поліпшення фінансово-економічної безпеки та інвестиційної привабливості суб'єктів господарювання.
	10	здобувач вищої освіти отримує за відповідь на кожне теоретичне питання без помилок та належного її оформлення, що свідчить про вміння застосовувати управлінські навички в управлінні фінансово-економічною безпекою, здійснювати діагностику і моделювання фінансової діяльності суб'єктів господарювання, обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи та страхування та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів; впроваджувати організаційно-управлінські заходи щодо поліпшення фінансово-економічної безпеки та інвестиційної привабливості суб'єктів господарювання.
Контрольна робота (задача)	0	здобувач вищої освіти отримує у випадку відсутності належно оформлених розв'язаних задач, що свідчить про відсутність знань у сфері управління фінансово-економічною безпекою.
	1-3	здобувач вищої освіти отримує за кожну задачу у випадку часткового розв'язання задачі з методологічними помилками, що свідчить про наявність фрагментарних навичок в управлінні фінансово-економічною безпекою.
	4-6	здобувач вищої освіти отримує за кожну задачу у випадку розв'язання задачі з методологічними помилками, що свідчить про вміння застосовувати управлінські навички в управлінні фінансово-економічною безпекою, здійснювати діагностику фінансової діяльності суб'єктів господарювання, аналізувати управлінські рішення у сфері фінансів, банківської справи та страхування та організаційно-управлінські заходи щодо поліпшення фінансово-економічної безпеки.
	7-9	здобувач вищої освіти отримує за кожну задачу у випадку розв'язання задачі з арифметичними помилками, що свідчить про вміння застосовувати управлінські навички в управлінні фінансово-економічною безпекою, здійснювати діагностику фінансової діяльності суб'єктів господарювання, обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи та страхування; впроваджувати організаційно-управлінські заходи щодо поліпшення фінансово-економічної безпеки та інвестиційної привабливості суб'єктів господарювання.
	10	здобувач вищої освіти отримує за кожну задачу у випадку вірного розв'язання задачі без помилок та належного її оформлення, що свідчить про вміння застосовувати управлінські навички в управлінні фінансово-економічною безпекою, здійснювати діагностику і моделювання фінансової діяльності суб'єктів господарювання, обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи та страхування та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів; впроваджувати організаційно-управлінські заходи щодо поліпшення фінансово-економічної безпеки та інвестиційної привабливості суб'єктів господарювання.

**Шкала та критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти на екзамені
072ФБСС м.д. 2022, 072ФБСС м.з. 2022**

Вид завдання	Бали	Критерії оцінювання
Теоретичне питання	0	здобувач вищої освіти отримує у випадку відсутності відповіді на теоретичне питання, що свідчить про відсутність знань у сфері управління фінансово-економічною безпекою.
	1	здобувач вищої освіти отримує за фрагментарну відповідь на теоретичне питання, що свідчить про наявність фрагментарних навичок в управлінні фінансово-економічною безпекою.
	2-3	здобувач вищої освіти отримує за неповну відповідь на теоретичне питання, що свідчить про вміння застосовувати управлінські навички в управлінні фінансово-економічною безпекою, здійснювати діагностику фінансової діяльності суб'єктів господарювання, аналізувати управлінські рішення у сфері фінансів, банківської справи та страхування та організаційно-управлінські заходи щодо поліпшення фінансово-економічної безпеки.
	4	здобувач вищої освіти отримує за відповідь на теоретичне питання з незначними зауваженнями, що свідчить про вміння застосовувати управлінські навички в управлінні фінансово-економічною безпекою, здійснювати діагностику фінансової діяльності суб'єктів господарювання, обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи та страхування; впроваджувати організаційно-управлінські заходи щодо поліпшення фінансово-економічної безпеки та інвестиційної привабливості суб'єктів господарювання.
	5	здобувач вищої освіти отримує за відповідь на теоретичне питання без помилок та належного її оформлення, що свідчить про вміння застосовувати управлінські навички в управлінні фінансово-економічною безпекою, здійснювати діагностику і моделювання фінансової діяльності суб'єктів господарювання, обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи та страхування та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів; впроваджувати організаційно-управлінські заходи щодо поліпшення фінансово-економічної безпеки та інвестиційної привабливості суб'єктів господарювання.
Практичне завдання	0	здобувач вищої освіти отримує у випадку відсутності належно оформлених розв'язаних задач, що свідчить про відсутність знань у сфері управління фінансово-економічною безпекою.
	1-3	здобувач вищої освіти отримує за кожну задачу у випадку часткового розв'язання задачі з методологічними помилками, що свідчить про наявність фрагментарних навичок в управлінні фінансово-економічною безпекою.
	4-6	здобувач вищої освіти отримує за кожну задачу у випадку розв'язання задачі з методологічними помилками, що свідчить про вміння застосовувати управлінські навички в управлінні фінансово-економічною безпекою, здійснювати діагностику фінансової діяльності суб'єктів господарювання, аналізувати управлінські рішення у сфері фінансів, банківської справи та страхування та організаційно-управлінські заходи щодо поліпшення фінансово-економічної безпеки.

	7-9	здобувач вищої освіти отримує за кожну задачу у випадку розв'язання задачі з арифметичними помилками, що свідчить про вміння застосовувати управлінські навички в управлінні фінансово-економічною безпекою, здійснювати діагностику фінансової діяльності суб'єктів господарювання, обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи та страхування; впроваджувати організаційно-управлінські заходи щодо поліпшення фінансово-економічної безпеки та інвестиційної привабливості суб'єктів господарювання.
	10	здобувач вищої освіти отримує за кожну задачу у випадку вірного розв'язання задачі без помилок та належного її оформлення, що свідчить про вміння застосовувати управлінські навички в управлінні фінансово-економічною безпекою, здійснювати діагностику і моделювання фінансової діяльності суб'єктів господарювання, обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи та страхування та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів; впроваджувати організаційно-управлінські заходи щодо поліпшення фінансово-економічної безпеки та інвестиційної привабливості суб'єктів господарювання.

Трудомісткість:

Загальна кількість годин 135 год

Кількість кредитів 4,5

Форма семестрового контролю екзамен.

Політика навчальної дисципліни:

1. Академічна доброчесність:

Здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу академічної доброчесності та Кодексу про етику викладача та здобувача вищої освіти Полтавського державного аграрного університету. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації. . Списування під час контрольних заходів заборонені (у т. ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час онлайн тестування. Документи стосовно академічної доброчесності наведені на сторінці АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ПДАУ: <https://www.pdau.edu.ua/content/akademichna-dobrochesnist>

2. Дедлайни та перекладання:

Відвідування занять є обов'язковим. Виконання вправ на практичних заняттях виконуються під час проведення практичних занять, завдання самостійної роботи виконуються відповідно до переліку завдань протягом

вивчення відповідної теми. Перескладання видів робіт відбувається відповідно до діючих нормативних документів.

3. Додаткові можливості для здобувачів вищої освіти:

Є можливість опанування даної навчальної дисципліни за програмами академічної мобільності (внутрішньої / міжнародної) за наявними укладеними угодами (договорами) між Університетом та закладом-партнером та / або індивідуальними запрошеннями. Визнання та перезарахування результатів такого навчання відбувається спеціально створеною комісією на підставі поданих здобувачем вищої освіти відповідних документів з використанням Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (ЄКТС). Організаційні процеси навчання за програмами академічної мобільності регламентуються Положенням про академічну мобільність здобувачів вищої освіти Полтавського державного аграрного університету.

На здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті. Набуття відповідних результатів навчання можливе після успішного опанування курсів (з документальним підтвердженням) на різноманітних навчальних платформах, зокрема: Prometheus, Coursera, Udeemy тощо. Особливості неформального / інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету.

Додаткові матеріали для представлення навчальної дисципліни:

Робоча програма навчальної дисципліни, анотація, матеріали в системі Moodle тощо.

Рекомендовані джерела інформації

Основні:

1. Актуальні проблеми забезпечення економічної безпеки в Україні : колек. монографія / за ред. Я. Я. Пушака та Я. С. Піцура. Львів : Ліга-Прес, 2017. 368 с.
2. Марченко О. М., Пушак Я. Я., Ревак І. О. Фінансова безпека держави : навч. посібник. Львів, 2020. 356 с.
3. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо розрахунку рівня економічної безпеки України : Наказ Міністерства Економічного розвитку і торгівлі України від 29 жовт. 2013 р., № 1277 / Відомості Верховної ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1277731-13/print>.
4. Про національну безпеку України : Закон України від 21.06.2018 р. № 2469-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19>.

Допоміжні:

1. Біла С. О., Левченко О. Т. Шляхи погашення зовнішньої заборгованості та ризики дефолту: світовий досвід. *Економіка та суспільство: електронне наук. фах. видання Мукачівського державного університету*. 2018. Вип. 14. С. 76–86. URL: <http://er.nau.edu.ua:8080/handle/NAU/40117>.

2. Білий Ю. М. Загрози фінансовій безпеці України: смисловий простір державно-управлінського змісту та класифікація. *Інвестиції: практика та досвід*. 2018. № 17. URL: http://www.investplan.com.ua/pdf/17_2018/23.pdf.

3. Богацька. Валютні відносини України та МВФ. *Інфраструктура ринку : електронний наук.-практ. журнал*. 2018. Вип. 18. С. 17–11. URL: http://www.market-infr.od.ua/journals/2018/18_2018_ukr/4.pdf.

4. Бюджетна безпека України в координатах гібридних загроз фінансовій системі. Аналітична записка. URL: <http://www.niss.gov.ua/articles/2593/>.

5. . Висоцька І. Б., Нагірна О. В. Сучасний стан страхового ринку України та його фінансова безпека. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія економічна*. 2018. Вип. 2. С. 28–39.

6. Вовченко Р. С. Фінансова безпека банківського сектору економіки України : дис. . канд. екон. наук: 08.00.08. Київ, 2016. 237 с. URL: <http://ubs.edu.ua/images/PDF/vovchenkodisser.pdf>.

7. Глобальний борг та новітні тренди боргових потоків капіталу: можливості для України. Київ : Експертно-аналітичний центр «Оптіма». 2019. URL: http://optimacenter.org/userfiles/Debt_Ukr_risks_5.pdf.

8. Гудзувата О. О. Механізми реалізації грошово-кредитної політики в системі зміцнення фінансової безпеки України : дис. д-ра екон. наук: 21.04.01. Київ, 2019. 421 с. URL: http://old2.niss.gov.ua/public/File/aspirantura/Gudzovata_Dyser_2.pdf.

9. Гудзовата О. О. Обґрунтування методів, інструментів та засобів державного регулювання в грошово-кредитній сфері в системі забезпечення фінансової безпеки держави. *Причорноморські економічні студії*. 2018. Вип. 32. С. 43 – 47.

10. Дахнова О. Є. Оцінка стану боргової безпеки України. *Інфраструктура ринку: електронний наук.-практ. журнал*. 2019. Вип. 31. URL: http://market-infr.od.ua/journals/2019/31_2019_ukr/95.pdf.

11. Дмитрієв Є. Є. Сучасний американський досвід оцінювання рівня національної фінансової безпеки та можливість його використання у вітчизняній практиці. *Проблеми системного підходу в економіці: електронне наукове фахове видання*. URL: http://www.nbu.gov.ua/e-journals/PSPE/2011_2/Dmitriev_211.htm.

12. Журба О. М. Валютно-курсова політика в системі забезпечення економічної безпеки держави : автореф. дис. екон. наук: 08.00.01. Київ, 2018. 26 с.

13. Єфіменко Т. Бюджетна політика України в системі інструментів конкурентоспроможності держави / [Електронний ресурс]. URL : <http://dspace.nbu.gov.ua/bitstream/handle/123456789/8937/04-Efimenko.pdf?sequence=1>.

14. Зачосова Н. В. Формування системи економічної безпеки фінансових установ : монографія. Черкаси : ПП Чабаненко Ю. А. Черкаси, 2016. 375 с.

15. Зверук Л. А., Білик О. Г. Бюджетна безпека як важливий пріоритет розвитку бюджетної системи України. *Інтернаука. Серія «Економічні науки»*. 2017. № 2. С. 35–39. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/mnjie_2017_2_8.

16. Іванова А. М. Боргова безпека як індикатор оцінки фіскальної консолідації. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2018. Вип. 20. Ч. 1. С. 167–171.
17. Індекс сприйняття корупції-2018. URL: <http://cpi.ti-ukraine.org/#>.
18. Кіржецький Ю. І., Кіржецька М. С. Наслідки функціонування неформальної економіки для України. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія економічна*. 2018. Вип. 2. С. 62–70. URL: http://www2.lvduvs.edu.ua/documents_pdf/visnyku/nvse/nvse_02_2018/09.Pdf.
19. Коваленко В. В. Вплив грошово-кредитного сегменту національної економіки на рівень монетизації. *Приазовський економічний вісник*. 2018. № 6 (11). С. 432–438. URL: <http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/handle/123456789/8483>.
20. Кобко Р. В. Вплив державного регулювання на економічну безпеку ринку страхових послуг України : монографія. Львів : ЛьвДУВС, Растр-7, 2018. 210 с.
21. Котіна Г., Степура М., Кондро П. Боргова безпека України: оцінка, ризику та перспективи. *Схід*. 2017. № 3 (149). С. 10–15. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Skhid_2017_3_3.
22. Крупка М. І., Яструбецька Л. С. Фінансова безпека суб'єктів господарювання. Львів : ЛНУ імені Франка, 2018. 320 с.
23. Кузенко Т. Б., Сабліна Н. В. Фінансова безпека підприємства : навч. посіб. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2020. 123 с.
24. Ладюк О. Д. Фінансова безпека: характеристика складників. *Ефективна економіка*. 2016. № 11. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=5280>.
25. Ливдар М. В. Бюджетне забезпечення економічної безпеки [Текст] / [Електронний ресурс]. URL: http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/vldfa/2010_18/Lyvdar.pdf
26. Макроекономічний та монетарний огляд. Департамент монетарної політики та економічного аналізу Національного банку України. Грудень 2015. [Електронний ресурс] // Національний банк України: [сайт]. URL: http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=17612907&cat_id=267999
37
27. Мартинюк В., Зволяк Я., Баранецька О. Фінансова безпека: навч. посіб. Тернопіль : Вектор, 2016. 264 с.
28. Мачугіна М. В. Аналіз валютної безпеки як складової фінансової безпеки України. *Ефективна економіка*. 2016. № 3. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=4854>.
29. Мельник С. І. Управління фінансовою безпекою підприємств: теорія, методологія, практика : монографія. Львів : «Растр-7», 2020. 384 с.
30. Меренкова Л. О. Боргова безпека України: теоретичні засади, стан, перспективи. *Економіка і суспільство*. 2018. Вип. 15. С. 704–712.
31. Основні засади грошово-кредитної політики на 2020 рік та середньострокову перспективу: схвалено Рішенням Ради НБУ від 10.09.2019 р. № 37-рд URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/vr037500-19>

32. Петричко М. М. Оцінка рівня бюджетної безпеки України: проблеми та шляхи вирішення. *Економічний простір*. 2015. № 97. С. 140–148. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecpros_2015_97_16.

33. Петровська С. А., Петровський М. В. Проблеми забезпечення грошово-кредитної безпеки України. *Бізнес Інформ*. 2019. № 1. С. 311–316.

34. Положення про обов'язкові критерії і нормативи достатності капіталу та платоспроможності, ліквідності, прибутковості, якості активів та ризиковості операцій страховика: затв. розпорядженням Нацкомісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг від 07.06.2018 р. № 850. Офіційний вісник України. 2018. № 59/№ 82; 26.10.2018. С. 186, 424. Ст. 2086.

35. Про валюту і валютні операції : Закон України від 21 червн. 2018 р., № 2473-VIII / Відомості Верховної ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2473-19#Text>.

36. Про врегулювання ситуації на грошово-кредитному та валютному ринках: Постанова Національного банку України від 04 груд. 2015 р. № 863 [Електронний ресурс] // Верховна Рада України: офіційний портал [сайт]. URL : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/v0863500-15>.

37. Проект закону про Національне бюро фінансової безпеки України від 29.08.2019 р. № 1184. URL: https://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=66485

38. Рац О. М. Дослідження особливостей організації фрод-моніторингу в системі управління економічною безпекою банку. *Комунальне господарство міст. Серія «Економічні науки»*. 2016. № 127. С. 33-38.

39. Рац О. М. Шляхи удосконалення організаційного забезпечення управління економічною безпекою банку. *Ефективна економіка*. 2017. № 5. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=5589>.

40. Редзюк Є. Сквіз-аут фондового ринку. *Дзеркало тижня*. 2018. № 26. URL: https://dt.ua/finances/skviz-aut-fondovogo-rinku-282438_.html.

41. Рекуненко І. І., Бочкарьова Т. О., Кононенко С. В. Оцінка рівня фінансової безпеки України. *Причорноморські економічні студії*. 2019. Вип. 40. С. 211–216. http://nbuv.gov.ua/UJRN/bses_2019_40_40.

42. Ситник Н. С., Субицька Д. Я. Бюджетна безпека України: загрози та напрями її зміцнення. *Причорноморські економічні студії*. 2018. Вип. 34. С. 167 – 171.

43. Соломіна Г. В. Забезпечення фінансово – економічної безпеки підприємництва : навч. посіб. Дніпро : Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, 2018. 234 с.

44. Стефюк Т. Д. Грошово-кредитна політика України на сучасному етапі. URL: http://www.rusnauka.com/5_SWMN_2011/Economics/1_79165.doc.htm.

45. Управління фінансовою безпекою економічних суб'єктів: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів економічних і юридичних спеціальностей усіх форм навчання / [С.М. Фролов, О.В. Козьменко, А.О. Бойко та ін.]; за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. С. М. Фролова. Суми : ДВНЗ «УАБС НБУ», 2015. 332 с.

46. Школьник І. О., Івашина А. О. Критерії оцінки боргової стійкості: світова та вітчизняна практика. *Економіка і суспільство*. 2018. Вип. 15. С. 799–806.

Інформаційні ресурси

1. Академія фінансового моніторингу. URL: <https://finmonitoring.in.ua>.
2. Асоціація український банків. URL: <https://aub.org.ua>.
3. Асоціація фінансистів України. URL: <http://www.afu.org.ua>.
4. Ліга страхових організацій України. URL: <http://uainsur.com>.
5. Національна асоціація страховиків України. URL: <https://www.nasu.com>.

Уа.

6. Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку. URL: <http://www.ssmc.gov.ua/fund/analytics>.

7. Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг. URL: <https://www.nfp.gov.ua>.

8. Національне антикорупційне бюро. URL: <https://nabu.gov.ua>

9. Національний банк України. URL: <https://www.bank.gov.ua>.

10. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL : <http://rada.gov.ua>.

11. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL : <http://www.ukrstat.gov.ua/>.

12. Офіційний сайт Державної служби фінансового моніторингу. URL : <https://www.fiu.gov.ua>.

13. Загальнодоступної інформаційної бази даних Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку про ринок цінних паперів. URL: <https://stockmarket.gov.ua>

14. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. URL : <http://www.kmu.gov.ua>.

15. Офіційний сайт Міністерства Фінансів України. URL : <http://www.minfin.gov.ua>.

16. Офіційний сайт УАІБ (Українська асоціація інвестиційного бізнесу) / URL : www.uaib.com.ua.

17. Світовий банк в Україні. URL: <https://www.worldbank.org/uk/country/ukraine>

18. International Monetary Fund. URL: <https://www.imf.org/external/index.htm>.

19. The World Bank. URL: <https://www.worldbank.org>.

20. Сайти періодичних видань:

- офіційне друковане видання ДКЦПФР (Державна комісія з цінних паперів та фондового ринку. URL : www.nssmc.gov.ua.

- Інформаційна база «SMIDA». URL : smida.gov.ua/db.

- Фінанси України: науково-теоретичний, інформаційно-практичний журнал. URL: <http://finukr.org.ua>.